

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та маркетингу (№ 605)

Декан факультету № 6
програмної інженерії та бізнесу
_____Ю.Л. Прончаков
«_____» _____ 2019 р

**СИЛАБУС
(ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ)**

_____ Облік та оподаткування _____

Галузі знань: _____ 07 «Управління та адміністрування» _____
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: _____ 075 «Маркетинг» _____
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: _____ «Маркетинг» _____
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2019 рік

Силабус «Облік та оподаткування»

для студентів за спеціальністю _075 «Маркетинг»

освітньою програмою __«Маркетинг»__

Розробник: Калінеску Т.В., проф. кафедри 604, д.е.н.,
(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки та маркетингу (№ 605)

Протокол № _1_ від «30» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри д-р. екон. наук, професор _____
(наукова ступінь та вчене звання) (підпис)

І. О. Давидова
(ініціали та прізвище)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості валового внутрішнього продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Завдання засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності державної податкової служби.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти мають здобути *компетентності:*

- знати основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентується податкова система держави;
- пояснювати економічну сутність податкової системи та податкової політики держави;
- знати права та обов'язки платників податків та контролюючих органів у сфері оподаткування;
- знати основні складові податкового менеджменту;
- знати особливості оподаткування непрямими податками;
- знати особливості оподаткування прямими податками та зборами;
- знати порядок оподаткування місцевими податками та зборами;
- знати порядок оподаткування суб'єктів малого підприємництва;
- знати законні та незаконні способи ухилення від сплати податків.

Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття, принципи та наукові підходи до формування податкової системи;
- основні нормативні документи, які врегульовують систему оподаткування в Україні;
- взаємозв'язок фінансової і бюджетної систем;
- основні методи регулювання бюджету;
- особливості формування бази оподаткування;
- теорію податкової політики;
- методику основних бюджетоутворюючих загальнодержавних та місцевих податків та зборів;
- види та методи податкового планування ;
- економічну природу податків, їх склад та класифікацію;
- функції податків;
- принципи побудови податкової системи України;
- задачі та структуру податкових органів;
- порядок нарахування та сплати податків і обов'язкових зборів та

платежів до бюджету та державних цільових фондів, що здійснюються, як фізичними, так і юридичними особами;

- принципи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності;
- форми відповідальності платників податку за порушення податкового законодавства.
- шляхи вдосконалення та загальні принципи реформування податкової системи тощо.

вміти:

- визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів;
- виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням і нарахуванням податків;
- визначати штрафні санкції у випадку порушення податкового законодавства;
- аналізувати зміни податкового законодавства та визначати їх вплив на результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності;
- визначати розмір штрафних санкцій за порушення податкового законодавства;
- знаходити й аналізувати чинні законодавчі акти і консультаційні матеріали з питань податкової політики ;
- розраховувати суми податків, зборів та платежів;
- аналізувати методи регулювання доходів та видатків бюджетів;
- обирати економічно доцільний спосіб оподаткування альтернативними податками за спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності;
- кваліфіковано ставити та виконувати завдання з оптимізації (мінімізації) оподаткування на підприємстві;
- оцінювати специфіку адміністрування загальнодержавних та місцевих податків і зборів;
- обирати легальні способи мінімізації податкових платежів;
- аналізувати динаміку надходжень до Зведеного бюджету України податкових платежів за різні періоди;
- давати порівняльну характеристику податковим системам в економічно розвинутих державах світу й Україні;
- оскаржувати дії податкових органів.

Міждисциплінарні зв'язки: мікроекономіка, макроекономіка, страхування, фінанси, основи оподаткування, інвестування, соціальне страхування, звітність підприємств, економічний аналіз, аудит, бухгалтерський облік.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки

Тема 1. Сутність та види податків

Сутність податків. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу). Функції податків: фіскальна, регулююча. Елементи податку: основні, додаткові, факультативні. Податкова ставка. Класифікація податкових ставок. Введення та скасування податків і зборів. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання. Механізм узгодження податкового зобов'язання.

Класифікація податків. Розподіл податків за економічним змістом.

Тема 2. Організація податкової системи

Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Наукові основи побудови податкової системи. Податки в системі державних доходів. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування.

Тема 3. Фіскальна служба України

Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування. Генезис контролюючих органів у сфері оподаткування. Порівняльна характеристика контролюючих органів у сфері оподаткування протягом 1991 – 2015 років. Структура Державної фіскальної служби України. Організаційна структура Державної фіскальної служби України. Функції та завдання органів Державної фіскальної служби України. Функції середнього та базового рівня Державної фіскальної служби. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України. Права органів Державної фіскальної служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права. Взаємодія органів податкової міліції з органами Державної фіскальної служби.

Тема 4. Облік податків і надходження податків до бюджету

Поняття та основні характеристики адміністрування податків, податкового контролю, податкового регулювання, державного податкового планування. Корпоративний податковий менеджмент. Структура та основні складові корпоративного податкового менеджменту. Поняття та основні характеристики податкового обліку, корпоративного податкового планування, бюджетування податків.

Тема 5. Податок на додану вартість

Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації. Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету.. Платники податку на додану вартість. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість. Об'єкт та база оподаткування. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування. Особливості

визначення бази оподаткування за різними операціями. Ставки податку на додану вартість. Види операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою та ставкою 7 відсотків. Податкові зобов'язання і податковий кредит з ПДВ. Податковий облік із ПДВ. Податкові зобов'язання і податковий кредит. Умови, що визначають право платника на податковий кредит. Податкова накладна. Визначення дат виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит. Бюджетне відшкодування ПДВ. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Критерії автоматичного відшкодування ПДВ. Строки подання податкової декларації та розрахунків із бюджетом. Податкові періоди. Строки подання податкової декларації та розрахунків з бюджетом. Система пільг із податку на додану вартість.

Тема 6. Акцизний податок

Платники та об'єкт оподаткування. Економічна сутність акцизного податку. Законодавча і нормативна база оподаткування. Особливості застосування акцизного податку в Україні. Платники. Об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів. Ставки та порядок визначення сум акцизного податку. Ставки акцизного податку. Порядок визначення сум акцизного податку. Мінімальне податкове акцизне зобов'язання. Особливості оподаткування операцій з імпорту підакцизних товарів. Акцизний податок в операціях із переробки давальницької сировини. Організація і податкове забезпечення транзиту підакцизних товарів. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Застосування марок акцизного податку. Строки сплати податку та подання звітності. Строки та порядок сплати. Строки подання звітності. Механізм застосування пільг для юридичних та фізичних осіб з акцизного податку.

Тема 7. Мито

Об'єкти оподаткування митом. Мито як джерело доходів бюджету і як засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика. Об'єкти оподаткування. Поняття митної вартості товарів та методи її визначення Митна вартість товарів. Принципи та методи визначення митної вартості товарів. Види та ставки мита Експортне та імпортне мито. Антидемпінгове, компенсаційне й спеціальне мито. Платники мита. Види ставок мита та їх застосування. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Пільги. Вантажна митна декларація.

Тема 8. Податок на прибуток підприємств

Платники податку на прибуток підприємств. Особливості оподаткування прибутку підприємств. Платники податку на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування. Доходи звітного періоду Ставки податку. Об'єкт оподаткування. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів Поняття "основні засоби" та "амортизація". Амортизація основних засобів. Класифікація основних засобів за групами. Механізм застосування методів амортизації. Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку. Строки сплати податку та подання звітності Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку.

Пільги щодо податку на прибуток підприємств. Строки сплати податку та подання звітності.

Змістовий модуль 2 Основні прямі податки та інші податки і збори

Тема 9. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників

Принципи запровадження оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Платники податку. Об'єкти оподаткування.

Розрахунок і сплата податків сільськогосподарськими товаровиробниками.

Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб

Платники та об'єкт оподаткування податком з доходів фізичних осіб. Визначення доходів фізичних осіб. Платники податку. Визначення об'єктів оподаткування. Податкова знижка. Поняття "податкова знижка". Витрати, які включаються до податкової знижки. Обмеження щодо застосування податкової знижки. Податкова соціальна пільга. Поняття "податкова соціальна пільга". Категорії податкової соціальної пільги. Обмеження щодо застосування податкової соціальної пільги. Декларування доходів. Податкова документація для фізичних осіб-громадян, фізичних осіб підприємців та податкових агентів. Умови складання та терміни подання податкової звітності. Ставки податку, порядок розрахунку і перерахування до бюджету. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості нарахування та сплати окремих видів доходів. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності

Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Генезис спрощеної системи оподаткування в Україні. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Законодавча і нормативна бази оподаткування. Визначення суб'єктів малого підприємництва. Порядок переходу суб'єктів малого підприємництва на спрощену систему оподаткування. Порядок переходу на роботу за спрощеною системою оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Групи платників єдиного податку: критерії та обмеження. Об'єкт, база та ставки оподаткування. Ставки єдиного податку для юридичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Ставки єдиного податку для різних груп платників. Перелік податків і зборів, за рахунок яких сплачується єдиний податок. Податкова звітність. Податкова документація платників єдиного податку. Порядок складання та подання податкової звітності. Строки сплати єдиного податку до бюджету.

Тема 12. Плата за ресурси та послуги

Структура рентної плати. Види платежів, що входять до складу рентної плати. Об'єкти, база оподаткування та ставки. Порядок визначення об'єктів та бази оподаткування податків, що входять до складу рентної плати. Ставки рентної плати. Податкова звітність із рентної плати. Порядок складання та терміни подання податкової звітності з рентної плати. Порядок сплати рентної плати.

Тема 13. Інші податки

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Плата за землю Форми плати за землю. Суб'єкти плати за землю. Об'єкт оподаткування. Ставки плати за землю. Поняття вартісної оцінки землі. Податкова звітність. Порядок розрахунку і терміни сплати. Транспортний податок Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

Збір за місця для паркування транспортних засобів. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Туристичний збір. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

Тема 14. Ухилення від податків і перекладання податків

Види податкових правопорушень. Види податкових правопорушень. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Офшорні зони. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Перелік офшорних зон. Порядок оподаткування в офшорних зонах. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення.

Основні концепції перекладення податків: Процес та модель складного перекладення податків Просте та складне перекладання. Створення умов для запобігання перекладанню податків. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування у державах з розвинуеною та слаборозвинуеною економікою. Розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку. Ціноутворення і механізм перекладання непрямих податків. Особливості та умови перекладання податку на прибуток та інших прямих податків.

Тема 15. Податкова політика в системі державного регулювання економіки

Податкова політика та її характеристики. Поняття податкової політики. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрямки та характер податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Елементи та принципи податкової політики. Елементи й основні принципи податкової політики. Критерії ефективності податкової політики.

Тема 16. Неподаткові платежі в бюджет

Склад неподаткових доходів до бюджету. Неподаткові доходи. Обов'язковість сплати неподаткових доходів. Неподаткові надходження. Структура неподаткових платежів. Доходи від власності та підприємницької

діяльності. Доходи від некомерційної діяльності.

3. Система оцінювання знань студентів

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з теоретичних, практичних та творчих запитань. Максимальну кількість балів за кожне питання 15 – 30 балів, загальна сума – 100 балів.

Якісні критерії оцінювання

1) вміння поєднувати теорію з практикою при вирішенні питань податкового характеру, вміння обґрунтовувати прийняті рішення при виробленні рекомендацій щодо напрямів подальшої реалізації податкової політики, виконанні розрахункових завдань щодо обчислення сум податків, винесених на розгляд аудиторії;

2) логіка, стиль і структура відповідей на питання в письмовій роботі студента і при усних відповідях в аудиторії;

3) вміння студента обґрунтовувати свою позицію з точки зору діючого податкового законодавства, узагальнювати інформацію та робити висновки.

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Оцінка знань здійснюється з урахуванням таких умов:

91...100 балів – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді всім шести зазначеним критеріям;

81...90 балів – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді всім шести зазначеним критеріям, але з незначними відхиленнями;

76...80 балів – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді тільки п'яти зазначеним критеріям;

71...75 балів – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді тільки п'яти зазначеним критеріям, але з незначними відхиленнями;

66...70 балів – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді чотирьом зазначеним критеріям;

61...65 балів – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді чотирьом зазначеним критеріям, але з незначними відхиленнями;

51...60 балів – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді трьом зазначеним критеріям;

41...50 балів – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді трьом зазначеним критеріям, але з незначними відхиленнями;

31...40 бали – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді трьом зазначеним критеріям з відхиленнями;

21...30 бали – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді двом зазначеним критеріям;

11...20 бали – відповідність виконаного завдання студента або його усної відповіді тільки одному зазначеному критерію;

1...10 бал – відповідь виконаного завдання студента або його усної відповіді не отримана відповідно до умов зазначених критеріїв.

Оцінювання виконання завдань для самостійної роботи виконується за такими критеріями:

- 1) якість виконання завдань самостійної роботи;
- 2) ступінь самостійності виконаного завдання;
- 3) повнота вирішення завдання самостійної роботи з урахуванням поточних або проектних змін податкового законодавства;
- 4) наявність висновків за результатами проведеного дослідження;
- 5) якість оформлення результатів дослідження.

Оцінювання знань студента за результатами виконання завдань для самостійної роботи проводиться за 100-бальною шкалою.

Написання есе, тез доповідей на науковій конференції (семінари) є додатковою частиною самостійної роботи студента над навчальною дисципліною, мета якого – поглиблення теоретичних знань, набутих студентами у процесі вивчення дисципліни, вміння застосовувати індивідуальні, творчі та професійні компетенції, набуті в процесі навчання. Таке завдання спонукає ґрунтовно вивчати нормативно-правову базу з питань оподаткування, спеціальні наукові видання, у яких розглядаються питання побудови та реформування податкової системи.

Оцінювання есе та тез доповідей проводиться виходячи з таких критеріїв: самостійне виконання; логічність та деталізація плану дослідження; визначення невирішених науково-практичних проблем; повнота розкриття теми; наявність ілюстрацій; відображення практичного досвіду; наявність конкретних пропозицій, наукова новизна; якість оформлення.

Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання) відбувається за кожною темою (іноді теми можуть об'єднуватись). Це дає можливість перманентно оцінювати рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Лекційний модульний контроль здійснюється у письмовій формі за відповідними білетами. Структура білетів включає у себе: теоретичне питання та ситуаційні завдання. Для підведення підсумків роботи студентів із змістовного модуля виставляється підсумкова оцінка з поточно-модульного контролю, яка враховує оцінки за практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль.

4. Політика курсу

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять, а також виконання індивідуального та самостійної робіт студента.

Самостійна робота включає в себе дослідження окремих питань для подальшого використання матеріалу на практичних заняттях.

У разі пропуску занять з поважної причини (підтвердженої відповідними довідками), студент може здати пропущений матеріал.

Умови освоєння курсу:

- Обов'язкове відвідування занять;
- Активність під час практичних занять;
- Підготовка до занять;
- Здача завдань у встановлені терміни;
- Бути пунктуальним, терпимим, відкритим і доброзичливим.

В рамках курсу не дозволяється:

- Пропускати заняття з неповажних причин;
- Запізнюватися на заняття (за запізнення на заняття студент не допускається на заняття;
- Порухення дисципліни на заняттях (за порушення дисципліни студент видаляється з аудиторії);
- Користування телефонами під час занять;
- Несвоєчасне здавання завдань;
- Списування при оцінюванні знань студентів (за списування на контрольному заході студент видаляється з аудиторії);

Під час модульного чи підсумкового контролю викладач оголошує загальну кількість накопичених студентом балів. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульного контролю на момент проведення заліку. У разі, якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає підсумковий контроль за всією програмою навчальної дисципліни. Присутність всіх студентів на заліку - обов'язкова.

Студенти, які за результатами підсумкового контролю отримали незадовільні оцінки можуть повторно скласти їх згідно графіку ліквідації академічної заборгованості.

5. Дотримання академічної доброчесності

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків, коли такі завдання передбачають групову роботу;
- посилалися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності в установленому порядку:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Під час освоєння курсу забороняється будь-яке порушення академічної доброчесності (Положення Про академічну доброчесність СУЯ ХАІ-НМВ-П/004:2019 від 21 червня 2019 р.).